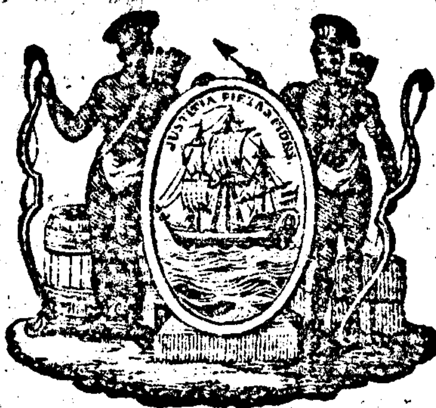
N°. 55. **A°. 1837.**

WOENSDAG, den 12den JULIJ.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

Extracten uit de NEDERLANDSCHE COURANTEN, *tot en met den* 8sten *Mei* 1837.

Duitschland.

FRANKFORT, 21 April.

Eergisteren in den namiddag overleed alhier, na eene kortstondig ziekte, in den ouderdom van bijna 70 jaren, Z. Exc. de minister van Staat en van buitenlandsche zaken Ancillon; een man evenzeer uitstekend als staatsman, wijsgeer en schrijver. De staat en wetenschappen lijden door zijnen dood een zeer groot en moeijelijk te herstellen verlies.

— Het stoffelijk overschot van den gewezen minister Ancillon is te Berlijn op uitdrukkelijke begeerte van den overledene in stilte op het fransche kerkhof ter aarde besteld. Slechts zijne naaste bloedverwanten en eenige weinige vrienden, bij zijnen laatsten wil genoemd, hebben het lijk gevolgd. Op het kerkhof bevond zich Z. K. H. de Kroonprins, om zijnen voormaligen leermeester de laatste eer te bewijzen; ook zag men er den Prins August, vele vrienden van den afgestorvene en al de ambtenaren van buitenlandsche zaken. De predikant Molière heeft aan het graf van zijnen veeljarigen vriend een zeer treffend gebed gedaan en daarmede deze begrafenisplegtigheid besloten.

— Hij was den 30sten April 1765 geboren en zouden weldra zijn 71ste levensjaar bereikt hebben. In zijn' onderscheiden werkkring, als leeraar der Militaire Akademie, als prediker van de kerk te Werder, als opvoeder van Pruissen's Kroonprins, als geheim legatie raad, staatsraad en minister van buitenlandsche zaken, door zijne reizen, zijne schriften en zijne talrijke staats- en letterkundige betrekkinge, was hij door geheel Europa bekend en geacht en zal zijn dood daar allen die met hem in eenige betrekking stonden, in deelneming vernomen worden. Tot de laatste oogenblikken bleven dezen beroemden staatsman en geleerde de helderheid en de kracht van geest bij, die vroeger zijne voordragten en geschriften zoo veel leven en warmte bijzetteden. Reeds sedert eenigen tijd had hij gevoeld dat zijn einde naderde, en wel acht dagen te voren het midden der week als de eindpaal van zijn leven aangeduid.

— Uit de berigten van Lissabon, van den 15den dezer, blijkt, dat aldaar ook enkele huizen, ten gevolge van de jongst plaats gehad hebbende geld-crisis en bankroeten in Londen, thans in benarde financiële omstandigheden verkeeren.

— De berigten uit New York, van den [?]den dezer, luiden eenigzins gunstiger. De Bank der Vereenigde Staten heeft besloten om met haar crediet den handelstand te hulp te komen en op haar voorbeeld hebben zulks ook andere voorname Amerikaansche Banken, gedaan. Die hulp bestaat in aanwijzingen op voorname bankiers-huizen te Londen, betaalbaar 1 April 1838. Reeds zijn die aanwijzingen hier ter beurze in menigte aan de markt gekomen, en hebben gereede liefhebbers gevonden, om ze tegen 6 á 7 pCt. te disconteren. Door dit middel wordt de handelstand in Amerika voor het oogenblik de verlegenheid geholpen, en denzelven ongeveer een jaar tijd gegeven, om in de noodige overmakingen te voorzien; wel is waar, is het middel kostbaar, maar niet in vergelijking van de in Noord-Amerika thans bestaande verlegenheid, die zoo hoog geklommen was, dat men tot ¼ pCt, interest per dag geven moest. De drift, waarmede men hier nu op dit nieuwe papier valt, maakt, dat voor het tegenwoordige minder in andere fondsen omgaat.

— Berigten van de Bosnische grenzen melden, dat de Bosniers sedert de nederlaag van den rebel Ali-Vidaitsch-pacha, hebben leeren inzien, dat het niet alleen verstandig, maar ook noodzakelijk is, zich naar den wil der Porte te schikken. De zoo zeer gehaate conscriptie gaat thans overal zonder tegenstand voort, en de oude Janitsaren-vrienden zien het rustig aan, dat hunne zonen overal door de instructeurs van den Grooten Heer in de wapens geoefend worden.

— Volgens berigten uit Oost-Indien zal de Engelsche Oost-Indische kompagnie eerlang een nieuwen oorlog hebben te voeren, naardien de Radschah van Nepal bij de kompagnie aanzoek had gedaan, om hem, overeenkomstig het gesloten gedrag, waarbij bepaald wordt dat men hem tegen alle pretentien op den troon bijstaan zal, hem hulp te verleenen tegen zekeren Mustaber Singh, die aan de spits van een groot leger hem van den troon wilde stooten.

— De beroemde aardrijkskundige H. Berghaus heeft eene berekening gemaakt, waaruit volgt, dat zoo het water van de Elbe blijft verminderen, gelijk het nu doet en sedert de laatste vijftig jaren gedaan heeft, de rivier binnen een vierde eeuw tijdsverloop niet meer bevaarbaar zal zijn. — Volgens berigten uit Triest is het zekeren werktuigkundige, de heer van Morell, gelukt om de perskracht van het water te doen strekken tot eene bewegende kracht, onder anderen geschikt om den stoom te vervangen. In tegenwoordigheid van vele getuigen werd door deze kracht een met 15 centenaars beladen wagen, in eene seconde omstreeks drie roeden ver voortgedreven, en dit wel door middel van eene eenvoudige pomp, welke men door eene dubbele pomp kan vervangen. Deze uitvinding duurzaam goed bevonden wordende, kan van veel belang worden geacht, dewijl men door haar de brandmaterialen en de grooten kosten, de stoommachines vorderen, zoude uitwinnen.

Over de voorregten der *Biscaysche Provincien.*

Meermalen is reeds gezegd, dat de tegenwoordige burgeroorlog in Spanje eenen veel dieperen grond heeft, dan de ingewikkelde vraag over het regt tot erfopvolging, hetzij alleen in de mannelijke, hetzij ook in de vrouwelijke linie. Wij zullen thans geheel het punt van de regten der jeugdige Isabella of van haren oom Don Carlos daarlaten, en ons alleen bepalen tot de voorstanders van dezen laatsten, en de redenen, waarom dezen zulk eenen hardnekkigen oorlog tegen het overige, veel talrijker gedeelte der Spaansche natie, ondersteund zelfs door Engeland, en zelfs vroeger door Frankrijk, zoolang kunnen volhouden.

Geene natie is moediger en zelfs onverwinnelijker, dan wanneer men hare heiligste regten en vrijheden aantast. Nederlanders, wier Vaderen 80 jaren lang tegen Europa's magtigsten Koning gestreden en eindelijk gezegepraald hebben, behoeven daartoe geene andere voorbeelden, schoon men de vroegere en latere Grieken, de Zwitsers en de Noord-Amerikanen mede zou kunnen aanhalen. Dit is nu ook het geval met de drie provincien in het Noordoosten van Spanje, die men doorgaans onder den naam van Baskische of Biskaysche provincien begrijpt, naar den volkstam der Basken, Vasken of Gasken, (die men ook in het Fransche Gascogne wedervindt) een stam, die door afkomst, taal, zeden, gewoonten en volkskarakter van de overige Spanjaarden geheel afwijkt, van de aloude Iberiërs, gelijk de Spanjaarden van de Gothiërs, schijnt af te stammen, zich onder Augustus, en reeds vroeger, met onbezweken heldenmoed tegen de Romeinsche dwangheerschappij verdedigde, Karel *den Groote* de gewigtigste nederlaag toebragt, die hij immer geleden had, (die bij Roncevaux, zoo vermaard in de middeleeuwen) en zich vroeger aan weêrszijden der Pyreneën, van den Ebro tot de Garonne, uitstrekte. Thans is deze volkstam bepaald tot drie kleine provincien. Biscaye, (Baskenlaad) Guïpuzcoa en Alava. Zij hebben zich, tijdens de heerschappij der Mooren, tot meerdere onderlinge bescherming aan de Koningen van Castiliën onderworpen, doch op voorwaarden, die hun eene bijna republikeinsche vrijheid verzekeren. Zie hier de voornaamste derzelven, volgens eenen voornamen en zeer wel onderrigten nieuwen Engelschen reizer (lord Carnarvon).

1°. Biscaye, met Guïpuzcoa en Alava, heeft afzonderlijke oude wetten, gewoonten, voorregten, geregtshoven en volksvergaderingen; 2°. *zij regelen hunne eigene belastingen*, en geven den Koning schatting *als eene vrijwillige gift*; 3°. *zij dulden geene ligting voor de militie*, noch pressing voor de zeemagt, maar leveren voor beiden hun vast contingent; 4°. in vredestijd hebben zij hunne eigene politie, en verdedigen zich zelven in oorlogstijd; 5°. er mag geen monopolie, hetzij voor de Kroon, hetzij voor particulieren in Biscayen bestaan, en de schatting voor de Castilische (Spaansche) Koningin, die op eenige tienden en ijzermijnen gevestigd is, mag nimmer verhoogd worden; 6°. de Koning, als heer van Biscaye, mag slechts landskinderen tot geestelijke posten benoemen; de ambtenaren, voor het regterlijke en besturende vak, worden vrijelijk door het volk verkozen; 7°. geen Biscayer, elders in Spanje woonende, mag, volgens de Castilische wetten, gevonnisd worden, maar alleen volgens de Biscaïsche, en moet ook voor eene regtbank van Biscaïsche regters, te Valladolid bestaande, worden gevonnisd; 8°. *het huis van den Biscayer is zijn kasteel*, waarin geen regterlijk ambtenaar immer dringen mag; zijne wapenen of zijn paard mogen nooit in beslag worden genomen, en hij mag noch om schulden, noch om eenige andere reden, in hechtenis worden genomen, zonder eene voorafgaande oproeping *onder den ouden boom van Guernica*, een eerwaardig overblijfsel der oudheid, waar, onder den blooten hemel, regt gesproken,

en de algemeene landszaken afgedaan werden. Hier leide men hem onmiddelijk de beschuldiging voor; hij moest zich dan verdedigen, en werd *of* terstond vrijgesproken, *of* onder borgtogt ontslagen, *of* vastgezet, naar mate de blijkbaarheid en het gewigt des misdrijfs. (Men ziet dat dit eene *Habeas Corpus-acte* was, niet minder gunstig voor de beklaagde dan de Engelsche.) 9°. het *Parlement* of de *Algemeene junta* vergadert geregeld om de *twee jaren*, ook wel eens buitengewoon. Er is eene *blijvende deputatie*, terwijl de vergadering op *reces* gescheiden is. De afgevaardigden moeten 15 dagen te voren worden bijeengeroepen, en alsdan moet men ook de te behandelen onderwerpen in het openbaar bekend maken, OPDAT DE AFGEVAARDIGDEN HUNNE LASTGEVERS KUNNEN RAADPLEGEN. De vergadering komt bijeen onder den boom van *Guernica*. De *debatten zijn in het openbaar;* de voorstellen worden gedaan in het Spaansch, doch behandeld in de Baskische taal. Het Parlement van Biscaye heeft alleen het regt van wetgeving; 10°. geen bevel uit Castilië wordt onmiddelijk aan de Baskische *algemeene junta* gedaan, maar aan de uitvoerende *bewindhebbers* in de drie provincien: dezen leggen het bevel aan de wetgevers voor, en wanneer die begrijpen, dat hetzelve met 's lands wetten strijdt, zoo verwerpen zij het, zoo niet, wordt het goedgekeurd; 11°. de drie provincien weigeren den Koning van Spanje dien titel, *in zoo verre hunne gewesten betreft;* daarvan is hij slechts *Heer*. Wanneer de Koning de privilegiën schendt, *is hij wel eens door het Parlement afgezet*, en zijne regten werden toen aan zijne zuster opgedragen, die echter vooraf de onderhouding der voorregten moest bezweeren. Zelfs de magt van **Filips III** leed schipbreuk op deze voorregten; hij trok de daarmede strijdige reeds uitgevaardigde bevelen weder in, en bekende in een openbaar manifest *dat hij verkeerd geraden was.* In 1804 wilde de beruchte Vredevorst, gunsteling van **Karel IV**, of veleer van deszelfs gemalin, tegen de wet, gezegeld papier invoeren, *maar de volksvertegenwoordigers deden die zegels onder den boom van Guernica openlijk door den beul verbranden;* 12°. de *Inquisitie* heeft nimmer in de Baskische provincien plaats gehad. Zij vatte slechts post op de grenzen te Logrono, in Oud-Castiliën, ten einde alle *eventuele* besmetting uit de drie provincien voor te komen. Er waren in dezelve geene *Inquisiteurs;* slechts de parochiepriesters waren met die taak belast; mannen, die geheel onder het volk leefden, en, om zoo te spreken, met hetzelve een waren.

Deze voorregten bleven in stand tot de groote omwenteling in Spanje, sedert 1808. De Fransche reiziger **Bourgoing** bewondert de vrijheid, die (nog in het laatst der achttiende eeuw) het volk daardoor genoot, en, als de noodzakelijke gevolgen hiervan, de aldaar heerschende werkzaamheid, nijverheid en welvaart, zeer afstekende bij het overige Spanje. Het behoeft niet gezegd te worden, dat de *liberale* Franschen onder **Napoleon** die regten weinig ontzagen: doch, bij de verdrijving van dat volk, in 1813, bekwamen de provincien hunne voorregten niet ten volle weder. Volgens de woede van gelijkmaking en *centralisatie*, die alle ware vrijheid door *bureaucratie* den bodem inslaat, gaf de regering der Cortes, aan de Basken, aandeel aan de *revolutionaire* vrijheid der constitutie van 1812, doch met verlies hunner eigene *privilegien*. De terugkomst van **Ferdinand**, in 1814, deed nogtans ook de wettige Biscayesche constitutie herleven. Echter wilde een minister destijds de vrijheden der Basken zeer verminderen, en leide dit plan aan den staatsraad voor, waarvan **Don Carlos** toen president was. Deze verzette zich openlijk tegen die inbreuk op bezworene voorregten, het plan ging niet door, en, van dien tijd af, wordt de Infant door de Basken op de handen gedragen. Aan den anderen kant besnoeide (of liever vernietigde) in der daad het *Estatuto-Real* van 1834, na den dood van **Ferdinand**, door de Koningin-Regentesse, in naam harer onmondige dochter gegeven, de voorregten der Biscayers, en loste die op in de zoogenoemde algemeene vrijheden des volks. Is het te verwonderen, dat een volkje, naijverig op zijne eeuwen heugende vrijheid en voorregten, de wezenlijke *inlijving* in een ander land, hetwelk tot daartoe slechts met hetzelve onder éénen Vorst had gestaan, en daarmede de vernietiging van alle zijne eigenaardige bijzondere wetten, doodelijk vreest? Dat het zich werpt in de armen van den man, die dezelve vroeger in den algemeenen raad des Koningrijks had verdedigd? Dat het daarentegen de Regentesse, die hun geen bijzonder aanzijn wil gunnen, maar hen verzwelgen in de *massa* der zoo *gelukkige Spanjaarden*, ten sterkste, en met inspanning van alle krachten weerstaat? Daarbij hebben zij, hetgeen men niet vergeten moet, als *bergvolk* de natuur van hunnen grond te baat, en maken daarvan een treffelijk gebruik. Eindelijk is het misschien deze jaloerschheid op, *eigen*, *bijzonder* bestaan, die hen noopt, om **Don Carlos** *bij* zich, ten noord-oosten van den Ebro, te houden, ten einde **Karel V.** te Madrid gekroond, als Koning van Spanje eens mogt vergeten, dat hij vroeger slechts Heer van Biscaye was. Men vergelijke nu bij deze zelfopoffering der Biscayers, bij den strijd, dien hunne drie kleine gewesten reeds in het vierde jaar tegen zoo veel overmagt volhouden, de onverschilligheid, waarmede het overige Spanje *tweemaal*, (in 1814 en 1823) genoegzaam zonder tegenstand de zoo hooggeroemde *liberale* Grondwet van 1812 heeft zien omverre werpen; en de jammerlijke wijze, waarop het die thans verdedigt, en oordeele dan, aan welke zijde de meeste Vaderlandsliefde en geestdrift voor de vrijheid bestaat.

Advertentiën.

De diverse PATENTPLIGTIGEN, welke hun verschuldigde *laatste* termijn noch niet hebben voldaan, worden bij deze herinnerd; om zulks vóór het einde dezer maand ten mijnen Kantore aan te zuiveren.

Paramaribo, den 10 Julij 1837.

De Koloniale Ontvanger en Betaalmeester,

WESENHAGEN.

PARNASSIJNS der Nederlandsche Portugeesch Israëlitische Hoofd-Synagoge, maken aan de Ledematen hunner Gemeente bekend, dat het COHIER VAN FINTA of ONVRIJWILLIGE BELASTING over het loopend Jaar, en betaalbaar in de maand September e. k., van heden af tot en met den 25sten Julij h. a., uitgezonderd des Zaturdags en Zondags, van des morgens 8 tot 10 ure, ten huize van den Ontvanger den Heer Mos. NAAR, ter *visie* is liggende, kunnende de zoodanige die eenige reden van bezwaar daartegen vermeenen te hebben, zich schriftelijk deswegens aan Parnassijns, gedurende het hierboven bepaald tijdvak, adresseren.

Paramaribo, den 11 Julij 1837.

De Secretaris bij Parnassijns voornoemd,

M. C. NASSIJ.

(24025) Wordt bij inschrijving aangeboden, de levering van de navolgende GOEDEREN, als:

5 *Waakrokken.*
149 *Neger-Buffels.*
149 *Hoeden.*
2056 *Ellen wit Osnabrugsch Linnen.*
1159 » *Vrieschbont.*
358 » *Salempoeris of blaauw Linnen*
305½ » *Calico's.*
73 *Scheermessen.*
164 *Matrozen dito.*
80 *Scharen.*
203 *Spiegels.*
203 *Kammen.*
143 *Tonteldozen en Stalen.*
616 *Vuursteenen.*
1038 *Naainaalden.*
2306 *Vischhoeken.*
66 *Boeseroentjes.*
983 *Strengen wit Garen.*
627 *Dito blaauw dito.*

ten behoeve der Plantaadje *Mijn Vermaak*

2 *Waakrokken.*
92 *Neger-Buffels.*
92 *Hoeden.*
1112 *Ellen wit Osnabrugsch Linnen.*
604 » *Vrieschbont.*
44 *Scheermessen.*
44 *Matrozen dito.*
648 *Naainaalden.*
850 *Strengen wit Garen.*

ten behoeve van den Houtgrond *Osembo*

Zullende de verzegelde monsters en Inschrijvings-billetten aan het locaal der Partikuliere West-Indische Bank worden aangenomen, tot Donderdag den 20sten dezer, en de levering derzelve Goederen op Vrijdag den 21sten dezer, des morgens ten 8 ure, aan de minst inschrijvende, mits goedgekeurd wordende, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit het Geregtshof alhier tot de Zaken van Curatele en Sequestratie, worden aanbesteed.

Paramaribo, den 10 Julij 1837.

H. KAMERLING,
W. H. LANS,
Sequesters.

(24057) Wordt bij publieke Inschrijving te Koop aangeboden van de Plantaadje *Johanna Maria:*

(*Zestien*) 16 ▭ Balen *SCHOON* *KATOEN*, (het hoogsten bod mits goedgekeurd.)

De Katoen ligt in de Waag ter bezigtiging.

De Inschrijvings-Billetten derzelve zullen worden aangenomen tot Vrijdag den 14den dezer, ten huize van den Ondergeteekende, als wanneer dezelve aldaar zullen worden geopend.

Paramaribo, den 10 Julij 1837.

JOHN J. DUNCAN c. s. qq.

(24746) Wordt te Koop gepresenteerd of bij gedeeltens, eene aanzienlijke partij *COPIE-BESLAG-* en *COPIE-VLOER-PLANKEN*, hetzij dezelven op Plantaadje te doen af te leveren; — informatie ten huize van M. OLIVIERA JR. of bij M. HEILBRON.

(19678) De Vendumeester M. A. KEIJSER zal op Vrijdag verkoopen:

Provisien, Stukgoederen, eenige vaten nieuwe Gort, aangebragt per de laatste Schepen, diverse Goederen om rekening te sluiten;—

Alsmede *Buffon Histoire Naturelle* 15 vol.; *Oiseaux* 9 vol.; *N. Pares et Serpens* 2 vol.; *Mineraux* 5 vol., *Supplement* 7 vol. *ensemble* 38 vol.; *envichi avec plus* de 1200 *planches, et avec de Vignettes* en *Cartes, tout proprement relié en carton, en demi carton.*

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, de Nederlandsche Sloep *Ru-doph en Constant*, Kapt. F. G. STRONG, van *Coronie*, hebbende 2 dagen reis; Passagiers de Heeren H. J. MAIR en P. W. LENNON.

Den 8sten, de Engelsche Schoener *Robert Haynes*, Kapt. J. BLAKROVE; van *Berbice*, hebbende

Idem, de Nederlandsche Sloep *Dolphijn*, Kapt. G. ELLART, van *Nickerie*, hebbende 3 dagen reis.

Den 9den, de Nd. Am. Brik *Aladdin*, Kapt. S. WATERHOUSE, van *Portland*; hebbende dagen reis.

UITGEKLAARD.

Den 11den dezer, het Schip *Catharina*, Kapt. H. H. BAKKER, naar *Amsterdam*: lading: vaten Suiker, 105 balen schoone- en 3 dito vuile Katoen, 17 balen Kakao, 2 vaten Huiden en ps. Inlandsch Hout.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van **BOON & Co.**